

Mida teeb emakeeleõpetajate selts?

Piret Järvela

Eesti emakeeleõpetajate seltsi juhatuse esimees

Õismäe humanitaargümnaasiumi õpetaja-metoodik

Eesti emakeeleõpetajate selts tegutseb seitsmeteistkümnendat aastat. Iga kahe aasta tagant annab seltsi juhatuse oma liikmetele aru, mis on tehtud, kuidas see on läinud, mis on edasised plaanid.

2005. aasta novembris peetud aruande-valimiskoosoleku osalised tõdesid, et emakeeleõpetajate selts on arenev organisatsioon, mis oma sihipärase tegevusega on saavutanud Eesti hariduselus arvestatava kõlapinna. Selts on koostööpartneriks haridus- ja teadusministeeriumile, riiklikule eksami- ja kvalifikatsioonikeskusele, seltsi arvamust küsitakse haridusasjade arutamisel, tähtsate otsuste tegemisel.

Tegevuse aktsepteerimiseks saab pidada seda, et esimest korda on seltsi ka rahaga toetanud haridus- ja teadusministeeriumi keeleosakond ning riiklik eksami- ja kvalifikatsioonikeskus. Oma edasise tegevuse kavandamisel teab selts paljutki, mida oleks tarvis teha: koostöö ülikoolidega, et paraneks õpetajate väljaõpe, koolitustegevuse arendamine (eriti selles suhtes, mis puudutab põhikooli kirjandusõpetuse metoodikat ning meisterõpetajate seminarikoolitust), ainekavatöö jne.

2004. aasta sügisestel koolituspäevadel, millega tähistati Eesti emakeeleõpetajate seltsi 15. aastapäeva, võis tõdeda, et seltsil on kujunenud kindlad tegevusvaldkonnad.

Koolitus

Sügiseste ja kevadiste koolituspäevade teemad kujunevad seltsi liikmete ettepanekul, lektorid kutsutakse vastavalt teemadele. Seoseid loovate esinemistega on kuulamis- ja kaasamõtlemisrõõmu pakkunud Rein Veidemann, Peeter Torop, Linnar Priimägi, Pille Valk, Anneli Saro, Tiina Kirss, Auli Hakulinen jpt. Huvitavaid, praktilise töö kogemusest sündinud ettekandeid on olnud seltsi liikmetelt ning muudegi erialade esindajatelt.

Seltsi liikmetest on endist saanud lektorid, keda kutsutakse esinema nii ülikoolidesse kui ka õpetajate koolituspäevadele: Ivika Hein, Krista Mägi, Sirje Nootre jt.

Üleriigiline ainetöö

2004. aastal sündis nn Marguse konverentsil, kus käsitleti eesti keele strateegia arendamist koolis, alusmaterjal, millest moodustus 35 ettepanekut eesti keele õpetuse parandamiseks (vt Oma Keel 2005, nr 1, lk 57–62). Ettepanekud anti üle minister Maimetsale, neid tutvustati minister Repsile. Praeguseks on nad haridus- ja teadusministeeriumi algatusel veel kord läbi töötatud, et kavandada nende alusel tegevusi, mis aitaksid eesti keele õpetust tõhustada ja parandada.

Põhikooli eesti keele ainekava väljatöötamise töörühm on moodustatud seltsi liikmetest (töörühma juht on emakeeleõpetajate seltsi ainekava töörühma juht Krista Mägi) ning selts osaleb ka gümnaasiumi ainekava töörühmas.

Emakeeleõpetajate seltsi liikmete hulgas on riikliku ainenõukogu liikmeid, st õppekirjanduse analüüsimine ja kinnitamine on üks tegevusvaldkondi.

Seltsi liikmed on osalised põhikooli tasemetööde ja lõpueksami väljatöötamisel: Aime Klandorf kuulub töörühma mitmendat aastat ja seltsi liikmed on analüüsinud neid töid põhjalikult ning esitanud riiklikule eksami- ja kvalifikatsioonikeskusele vajaduse korral ettepanekuid.

Emakeeleõpetajate seltsi esindaja on osalenud Eesti õpetajate liidu eestvedamisel toimunud töönoupidamistes.

Õppekirjandus

Eesti emakeeleõpetajate seltsi toimetised on põhikooli ja gümnaasiumi metoodikamaterjal, mille tegevõpetajatest autorid on oma töökogemuse põhjal koostanud. Kuna kirjanduse kui õppeaine käsitlemine põhikoolis nõuab õpetajalt palju lisatööd, on neis kogumikes toodud esile võimalusi käsitleda kirjandusteost kui tervikut. Seltsi liikmed, nagu Kaja Sarapuu, Sirje Nootre, Helin Puksand, Küllike Kask on kirjutanud õpikuid; Aili Kiin, Alli Lunter jt on koostanud mitmesuguseid õppematerjale.

Seltsi suvine reis Ida-Virumaale Kuremäe kloostrisse 2002. a. Pildil seltsi esinaine Piret Järvela ja Mari Kadakas. Hille Alveri foto

Koostöö

Selts on olnud koostööpartneriks haridus- ja teadusministeeriumile (eriti keeleosakonnale), riiklikule eksami- ja kvalifikatsioonikeskusele, hõimurahvaste programmile, aga ka disainifirmale Taveco Disain, kes kutsus korraldama Tallinna raamatupäevade lugemishuvi konverentsi. Kirjanike liit on avaldanud soovi seltsiga koostöös arendada oma programmi „Kirjanik kooli”.

Emakeeleõpetajate selts on kujunenud eesti keele õpetuse arendamisel ja uurimisel arvestatavaimaks asjatundjate rühmaks, kelle poole pöörduakse nii sisulist tööd vajavates küsimustes kui ka arvamuse avaldamiseks.

2006. aastal on värskendatud sidemeid Soome emakeeleõpetajate liiduga: Piret Järvela ja Aime Klandorf olid külalisteks emakeeleõpetuse foorumil Järvenpää. Loodetavasti sünnib uusi mõtteid koostöö

arendamiseks, sest Soomes kuulub liitu 90% emakeeleõpetajatest, selle juhtide hulgas on palgalisi töötajaid ning see on võimaldanud luua üleriigilise võrgustiku, mis koordineerib ainealaste materjalide väljaandmist ja levitamist.

Eesti emakeeleõpetajate selts pakub töö- ja tegemisrõõmu oma liikmetele, kõikidele emakeeleõpetajatele ja on avatud uutele ideedele ja koostööle. Siiani puuduvad tööruum, arvutid, tegevustoetus, palgaline tegevsekretär jms seavad küll seltsi kui organisatsiooni arengule piirid, kuid seltsi tegevuses osalemine – olgu juhatuses või liikmena koolituspäevadel, kultuurireisidel kaasalöömine – suurendab iga liikme vaimuvara.

Eesti emakeeleõpetajate selts jätkab tegutsemist. 2006. aasta sügisesed koolituspäevad on pühendatud 100-aastasele eesti teatrile.